

На підставі викладеного можемо дійти висновку, що кримінально-виконавча діяльність є важливою складовою частиною правоохоронної діяльності, а органи і установи виконання покарань, як її суб'єкти, займають важливе місце в системі правоохоронних органів.

Список бібліографічних посилань

1. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Гусарев С. Д., Тихомиров О. Д. *Юридична деонтологія* : навч. посіб. Київ, 1999. 506 с.
3. Кримінально-виконавчий кодекс України : закон України від 11.07.2003 № 1129-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 3–4. Ст. 21.
4. Гусарев С. Д. *Юридична діяльність: методологічні та теоретичні аспекти*. Київ : Знання, 2005. 375 с.
5. Степанюк А. Ф. *Сущность исполнения наказания*. Харьков : Фолио, 1999. 256 с.
6. Степанюк А. Х. *Актуальні проблеми виконання покарань (сутність та принципи кримінально-виконавчої діяльності: теоретико-правове дослідження)* : автореф. дис. ... д-ра. юрид. наук : 12.00.08. Харків, 2002. 34 с.

Одержано 03.04.2019

УДК 342.951

Ігор Олексійович ПАНОВ,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри загальноправових дисциплін факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ;

РОЛЬ ВСЕСВІТНЬОЇ МИТНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ МИТНОЮ СПРАВОЮ В УКРАЇНІ

Процеси глобалізації, інтеграції, розширення і поглиблення міжнародних економічних відносин визначають правила участі національних економік у світовому господарстві, вимагають уніфікації системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності з загальноприйнятими міжнародними принципами і нормами. Особливо це стосується організації в країні митної справи.

Безумовно, що формування та становлення митної системи в кожній країні відбувається окремо і незалежно під впливом різноманітних внутрішніх економічних, історичних та соціальних чинників, характерних для даної країни. Але сучасний економічний розвиток має чітко виражену тенденцію інтеграції національних економік в єдиний світовий господарський комплекс [1, с. 13].

Зовнішня торгівля, торгівельні зв'язки перетворюються у важливіший фактор економічного зростання, а національні економіки стають більш відкритими та конкурентними. В цих умовах виникла об'єктивна необхідність розробки світових митних стандартів, спрощення і гармонізації митних процедур, які у змозі забезпечити безпеку та зручність світової мережі торгівлі та сприяти побудові міжнародної митної системи.

Процес формування транснаціонального економічного простору поставив перед світовою спільнотою вимоги у співробітництві в митній сфері, створення спеціальної міжнародної організації, яка б займалася регулюванням митних відносин на міжнародному рівні та надавала би практичні рекомендації щодо їх здійснення, встановлювала відповідний баланс між національними, регіональними та міжнародними потребами в галузі митної діяльності [2, с. 149].

Міжнародні відносини з питань митного регулювання спонукають до компромісів та породжують організаційні та функціональні зміни у національних митних органах, впливають на процеси організації технологічних процедур в діяльності митних органів і порядку ведення митної справи взагалі.

На сьогодні існує лише одна всесвітня міжнародна міжурядова організація, в компетенцію якої входить вирішення питань у галузі митної справи, назва якої «Рада митного співробітництва», або «Всесвітня митна організація». Вона нараховує 72 держави-учасниці і тому її інколи називають Організацією Об'єднаних Націй з митних питань [3, с. 290].

Питання створення та функціонування Всесвітньої митної організації та її впливу на організацію діяльності митних органів в Україні вивчалися такими науковцями, як О. П. Гребельник, Є. В. Додін, О. Б. Єгоров, О. Д. Єршов, В. П. Пашко, С. М. Перепьолкін, К. К. Сандровський, В. В. Ченцов та інші.

Однак аспекти управлінського впливу Всесвітньої митної організації на національні митні служби досліджені не достатньо. Проблеми у сфері адаптації митної служби України до світових вимог потребують ретельної наукової уваги та комплексного аналізу.

У сучасних умовах інтернаціоналізації та глобалізації кожна країна прагне розширити свої зовнішньоекономічні зв'язки та сприяти розвитку зовнішньої торгівлі з усіма країнами світу. Важливу роль у цьому процесі відіграє державна митна політика та діяльність відповідної системи митних органів. Всесвітній митній організації належить центральне місце на міжнародній арені в питаннях регулювання міжнародних відносин, пов'язаних з вирушенням питань у митній сфері.

Всесвітня митна організація проголошує чесне, прозоре та передбачливе митне середовище, внаслідок створення якого повинна розвиватись національна економіка та підвищуватися соціальний добробут країн, що є членами організації. Звичайно, що міцна національна економіка країни буде привабливою для інших економік світу, що, як наслідок, сприятиме процвітання міжнародної торгівлі та водночас зробить можливою ефективну боротьбу із транснаціональною злочинною діяльністю [7].

Всесвітня митна організація з моменту її створення займається гармонізацією та уніфікацією митних систем, удосконаленням митного законодавства і розвитком міжнародної співпраці. Рекомендації Всесвітньої митної організації щодо митного співробітництва складають основу діяльності національних митних служб в питаннях співпраці у боротьбі з контрабандою. Організація наділена доволі широкими повноваженнями з тим, щоб, як зазначається в засновницькому акті, «забезпечити можливо більш високий рівень узгодженості та уніфікованості їх митних систем та посилити вивчення проблем, які виникають під час розвитку та покращення митної технології митного законодавства» [4, с. 184].

За час існування Всесвітньої митної організації під її егідою були прийняті такі універсальні міжнародні договори, як Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (Киотська конвенція 1973 року), Митна конвенція про карнет АТА для тимчасового ввезення товарів (Конвенція АТА 1961 року), Міжнародна конвенція про опис і кодування товарів 1983 року, Стамбульська конвенція про тимчасове ввезення 1990 року, Міжнародна конвенція про взаємне адміністративне сприяння в недопущенні, розслідуванні та припиненні митних правопорушень (Конвенція Найробі 1977 року) і багато інших.

Основна діяльність Всесвітньої митної організації спрямована на надання країн-членам, а Україна входить до її складу, як й інші незалежні держави, що утворились після розпаду СРСР, допомоги в досягненні найбільш ефективного здійснення процедур митного оформлення, організації роботи митних органів. Під впливом та за сприянням Всесвітньої митної організації Україна стала повноправною учасницею міжнародних митних відносин та приєдналася до відповідних конвенцій, таких як Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки міжнародного дорожнього перевезення, Міжнародна конвенція про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства, Міжнародна конвенція про узгодження умов проведення контролю вантажів на кордонах, Міжнародна конвенція про гармонізовану систему опису і кодування товарів, Конвенція про тимчасове ввезення, Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур [5, с. 93].

Саме при безпосередній участі Всесвітньої митної організації в Україні запроваджена система ефективних та дієвих митних адміністрацій шляхом гармонізації та спрощення митних процедур, втілені принципи формування митного законодавства та принципи поведінки митних адміністрацій, що стали ключовими в процесі модернізації митної служби.

За висновками фахівців Ради митного співробітництва Українське митне законодавство загалом відповідає вимогам Конвенції Киото та Рамковим стандартам. Хоча, звісно, є деякі аспекти, які потрібно відпрацювати. Так, відсутня практика врегулювання митних правопорушень на основі компромісу (хоча Киотська конвенція передбачає закріплення цих норм), суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності не мають права змінювати митний орган призначення без попереднього повідомлення і перевантажувати товари з одного транспортного засобу в інший без дозволу митного органу (таке право є вимогою ВМО), відсутня зацікавленість з боку підприємців у наданні повного доступу митниці до свого документообігу (це є слабкою стороною в системі, з точки зору безпеки), попереднє оформлення немає широкого поширення, а імпорتنі та експортні процедури виконуються в електронному і паперовому вигляді одночасно (документообіг за старою системою) [8].

Виходячи з вище викладеного можна зробити висновок про те, що механізм здійснення управлінського впливу Всесвітньої митної організації на національні митні системи базується на

цілях, проголошених організацією. Всесвітня митна організація використовує різні форми впливу на національні митні системи, зокрема політичні, правові, економічні, технічні, тренінгові та здійснює свій вплив як на міжнародному, так і на міждержавному та навіть на міжвідомчому рівнях [6, с. 43]. Міжнародні договори, розроблені Всесвітньою митною організацією, відіграють дуже важливу роль у правовому регулюванні міжнародного митного співробітництва кожної країни-члена організації.

Основним управлінським інструментом ВМО є прийняті нею та іншими міжнародними організаціями конвенції та стандарти.

Окрім конвенцій та стандартів безпеки, як інструмент управління митною справою Всесвітня митна організація активно використовує систему рекомендацій щодо їх імплементації в національне митне законодавство. Особливу увагу приділяють стратегічному управлінню та бюджетному фінансуванню програм адаптації митних систем міжнародним вимогам. Система відповідних тренінгів персоналу митниць, а також надання технічної допомоги робить вплив Всесвітньої митної організації комплексним.

Щодо співробітництва України зі Всесвітньою митною організацією, то можна сказати, що приєднання України до цієї організації та розроблених нею конвенцій і запропонованих Рамкових стандартів безпеки дасть змогу спростити митні процедури, які сприятимуть розвитку міжнародної торгівлі, активізації інформаційних технологій, розширенню правової та технічної бази для здійснення ефективного митного контролю та мінімізації ризиків.

Список бібліографічних посилань

1. Пашко П. В. Основи митної справи : підручник. Київ : Знання, 2001. 651 с.
2. Корміч Б. А. Державно-правовий механізм митної політики України : монографія. Одеса : Астропринт, 2000. 176 с.
3. Ченцов В. В. Митне право України : навч. посіб. Київ : Істина, 2007. 326 с.
4. Єгоров О. Б. Митна економіка : навч. посіб. Одеса : Пласке ЗАТ, 2005. 301 с.
5. Додин Е. В. Рамочные стандарты безопасности и упрощения глобальной торговли. *Митна справа*. 2005. № 4. С. 9–12.
6. Кіотські стандарти для України. *Митниця*. 2006. № 10. С. 43.
7. <http://www.wcoomd.org>.
8. <http://www.customs.gov.ua>.

Одержано 02.04.2019

УДК 342.9:351.7

Оксана Олександрівна ПАНОВА,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри адміністративної діяльності поліції факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3533-5076>

СТАНОВЛЕННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ ЗА ЧАСІВ ПРАВЛІННЯ ПЕТРА I ТА КАТЕРИНИ II

Захист прав і свобод людини і громадянина, дотримання правопорядку є невід'ємними складовими сектору безпеки в Україні.

Вивчення ретроспективного розвитку сфери забезпечення публічну безпеку, як елементу національної безпеки, надасть можливість визначити найбільш ефективні та прогресивні шляхи покращення системи безпеки в Україні.

В рамках обмеженого об'єму тез (визначених вимогами до них), нами пропонується розглянути лише невеликий етап розвитку законодавства, у сфері забезпечення публічної безпеки, на території українських земель, що знаходились під владою Росії за часів правління Петра I та Катерини II

Будучи прихильником західноєвропейської лексики, Петро I вводить термін «поліція», запозичивши його з німецької мови. Він уживався як синонім російського слова «благочинність» в значенні прийнятих правил поведінки, благопристойності, але частіше для позначення органу, що забезпечує безпеку і підтримує правопорядок. Поліція у відповідності до досвіду Західної